KazakhExport

«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» АҚ

2021 жылғы 30 маусым
аяқталған алты ай үшін
аралық қысқартылған
қаржы ақпараты

Мазмұны

Аралық қысқартылған қаржылық ақпаратты шолу тексеру бойынша тәуелсіз аудиторлардың қорытындысы

Пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы аралық қысқартылған есеп 5

Қаржылық жағдай туралы аралық қысқартылған есеп 6

Ақша қаражатының қозғалысы туралы аралық қысқартылған есеп 7-8

Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы аралық қысқартылған есеп 9-10

Аралық қысқартылған қаржылық ақпаратқа ескертпелер 11-40

мың теңге	**Ескертпе**	**Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін**	**Аудиттелмеген 2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін**
Есептелген сақтандыру сыйлықақылары, брутто	5	1,745,539	79,672
Қайта сақтандырушыларға берілген есептелген сақтандыру сыйлықақылары	5	(2,100)	-
Есептелген сақтандыру сыйлықақылары, нетто		**1,743,439**	**79,672**
Еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша резервтегі өзгеріс, брутто	5	(358,117)	775,125
Еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша резервті өзгертудегі қайта сақтандырушылардың үлесі, брутто	5	(23,047)	(38,094)
Еңбекпен тапқан сақтандыру сыйлықақылары, нетто		**1,362,275**	**816,703**
Төленген талаптар	6	(237,826)	(1,166,665)
Кері талап бойынша өтеу	6	91,009	-
Сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі өзгеріс, брутто	6	(2,661,776)	(966,410)
Сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі қайта сақтандырушылар үлесіндегі өзгеріс	6	(8,446)	(22,657)
Төленген талаптар, нетто		**(2,817,039)**	**(2,155,732)**
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер	7	4,260,644	3,086,225
Өзге де пайыздық кірістер	7	28,821	22,921
Пайыздық шығыстар	7	(8,925)	(10,300)
Кезеңдегі өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың әділ құнының өзгеруінен түскен таза пайда		26,650	32,654
Шетел валютасымен операциялардан түскен таза пайда		649,743	414,487
Жалпы әкімшілік шығыстар		(840,670)	(687,028)
Борыштық қаржы активтерінің құнсыздануынан болған залалдарды қалпына келтіру/(залал)		73,381	(97,150)
Өзге операциялық кіріс, нетто		20,005	12,445
Салық салуға дейінгі пайда		**2,754,885**	**1,435,225**
Табыс салығы бойынша шығыс	8	(647,787)	(403,600)
Кезең ішіндегі пайда		**2,107,098**	**1,031,625**
Өзге де жиынтық кіріс			
Пайда немесе залал құрамына қайта жіктелген немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін баптар:			
Әділ құн өзгерістерінің резерві:			
- Әділ құнның таза өзгеруі		535,463	(192,932)
- Пайда немесе залал құрамына көшірілген әділ құнның таза өзгеруі		-	3,368
Табыс салығын шегергендегі кезеңдегі өзге де жиынтық кіріс/(залал)		**535,463**	**(189,564)**
Кезең ішіндегі жалпы жиынтық кіріс		**2,642,561**	**842,061**

5-тен 40-қа дейінгі беттерде ұсынылған осы аралық қысқартылған қаржылық ақпаратты Басқарма 2021 жылғы 2 тамызда бекітіп, оның атынан қол қойды:

Р.В. Искаков
Басқарма төрағасы

Ж.К. Сарткожинова
Бас бухгалтер

Пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы аралық қысқартылған есеп осы аралық қысқартылған қаржылық ақпаратқа оның ажырамас бөлігі болып табылатын ескертпелермен бірге қаралуға тиіс.

мың теңге	Ескертпе	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусым	2020 жылғы 31 желтоқсан
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	9	10,598,027	9,779,322
Банктердегі депозиттер	10	61,688,016	63,917,841
Инвестициялық бағалы қағаздар:			
- өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	11	34,584,449	19,928,909
- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын	11	19,871,610	25,576,523
- пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	11	750,009	727,495
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	12	2,331,344	1,818,877
Сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі қайта сақтандырушылардың үлесі	13	219,534	251,027
Негізгі құралдар		121,989	122,212
Ағымдағы салық активі		170,572	462,562
Кейінге қалдырылған салық активтері		40,311	40,311
Өзге активтер		291,963	247,818
Активтердің барлығы		**130,667,824**	**122,872,897**
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Сақтандыру шарттары бойынша резервтер	13	16,020,052	13,000,159
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек		23,855	27,529
«Самұрық-Қазына» АҚ-нан алынған қарыз		80,708	71,876
Өзге міндеттемелер		164,920	332,872
Міндеттемелердің барлығы		**16,289,535**	**13,432,436**
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	14 (а	105,100,000	100,100,000
«Самұрық-Қазына» АҚ-нан нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған қарыз бойынша қосымша төленген капитал		732,819	732,819
Тұрақтандыру резерві		240,259	90,508
Болжанбаған тәуекелдер резерві		11,374,919	7,544,808
Бағалы қағаздардың әділ құны өзгерістерінің резерві		(989,649)	(1,525,112)
Жинақталған залал/бөлінбеген пайда		(2,080,059)	2,497,438
Меншікті капиталдың барлығы		**114,378,289**	**109,440,461**
Міндеттемелер мен меншікті капиталдың барлығы		**130,667,824**	**122,872,897**

Қаржылық жағдай туралы аралық қысқартылған есеп осы аралық қысқартылған қаржылық ақпаратқа оның ажырамас бөлігі болып табылатын ескертпелермен бірге қаралуға тиіс.

мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін	Аудиттелмеген 2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Табыс салығын шегергенге дейінгі пайда	**2,754,885**	**1,435,225**
Түзетулер:		
Қайта сақтандырушының үлесін шегергендегі резервтердегі өзгерістер	3,051,386	252,040
Дисконт пен сыйлықақының амортизациясы	(734,560)	(296,765)
Тозу және амортизация	19,804	12,121
«Самұрық-Қазына» АҚ-нан алынған қарыз бойынша пайыздық шығыс	8,925	10,300
Борыштық қаржы активтерінің құнсыздануынан болған (залалды қалпына келтіру)/залалдар	(73,381)	97,150
Кезеңдегі өзгерістері пайда немесе залал құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың әділ құнының өзгеруінен түскен таза пайда	(26,650)	(32,654)
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер	(3,526,084)	(2,789,460)
Өзге де пайыздық кірістер	(28,821)	(22,921)
Бағамдық айырма	(649,743)	(414,236)
Операциялық қызметтен бастап операциялық активтер мен міндеттемелердің өзгеруіне дейінгі ақша қаражатының ағыны	**795,761**	**(1,749,200)**
Операциялық активтердің (ұлғаюы)/азаюы		
Банктердегі депозиттер	2,713,235	(21,863,954)
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	(510,925)	336,753
Өзге активтер	(52,153)	(39,473)
Операциялық міндеттемелердің ұлғаюы/(азаюы)		
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	(3,674)	(45,197)
Өзге міндеттемелер	(167,492)	(83,334)
Операциялық қызметтен алынған пайыздық кіріске және табыс салығын төлеуге дейінгі ақша қаражатының таза түсімі/(пайдаланылуы)	**2,774,752**	**(23,444,405)**
Төленген табыс салығы	(355,797)	(403,600)
Алынған пайыздық кіріс	3,655,407	544,086
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза түсімі/(пайдаланылуы)	**6,074,362**	**(23,303,919)**

Ақша қаражатының қозғалысы туралы аралық қысқартылған есеп осы аралық қысқартылған қаржылық ақпаратқа оның ажырамас бөлігі болып табылатын ескертпелермен бірге қаралуға тиіс.

мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін	Аудиттелмеген 2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Инвестициялық бағалы қағаздарды сатудан және өтеуден түскен түсімдер	22,573,275	-
Борыштық бағалы қағаздарды сатып алу	(30,132,043)	(11,246,001)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу	(11,221)	(20,543)
Инвестициялық қызметте пайдаланылған ақша қаражатының ағыны	**(7,569,989)**	**(11,266,544)**
ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІНЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Акциялар шығару	5,000,000	29,000,000
Төленген дивидендтер	(2,704,733)	(2,355,586)
Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының ағыны	**2,295,267**	**26,644,414**
Ақша қаражатының және олардың баламаларының таза ұлғаюы/(азаюы)	**799,640**	**(7,926,049)**
Валюта бағамдары өзгерістерінің ақша қаражаты мен олардың баламаларының шамасына әсері	19,065	357,886
Кезең басындағы жағдай бойынша ақша қаражаты және олардың баламалары	9,779,322	17,655,699
Кезең соңындағы жағдай бойынша ақша қаражаты және олардың баламалары	**10,598,027**	**10,087,53**

Ақша қаражатының қозғалысы туралы аралық қысқартылған есеп осы аралық қысқартылған қаржылық ақпаратқа оның ажырамас бөлігі болып табылатын ескертпелермен бірге қаралуға тиіс.

мың теңге	Акционерлік капитал	«Самұрық-Қазына» АҚ-нан нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған қарыз бойынша қосымша төленген капитал	Тұрақтандыру резерві	Күтпеген тәуекелдер резерві	Бағалы қағаздардың әділ құны өзгерістерінің резерві	Бөлінбеген пайда/ жинақталған залал	Меншікті капиталдың барлығы
2021 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	**100,100,000**	**732,819**	**90,508**	**7,544,808**	**(1,525,112)**	**2,497,438**	**109,440,461**
Жалпы жиынтық кіріс							
Кезең ішіндегі пайда, аудиттелмеген	-	-	-	-	-	2,107,098	2,107,098
Өзге де жиынтық кіріс							
Пайда немесе залал құрамына қайта жіктелген немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін баптар:							
Әділ құнның таза өзгеруі	-	-	-	-	535,463	-	535,463
Өзге де жиынтық кірістің барлығы	**-**	**-**	**-**	**-**	**535,463**	**-**	**535,463**
Кезең ішіндегі жалпы жиынтық кіріс	**-**	**-**	**-**	**-**	**535,463**	**2,107,098**	**2,642,561**
Меншік капиталының құрамында тікелей көрсетілген меншік иелерімен операциялар							
Акциялар шығару (14 (а) ескертпе)	5,000,000	-	-	-	-	-	5,000,000
Төленген дивидендтер (14 (в) ескертпе)	-	-	-	-	-	(2,704,733)	(2,704,733)
Болжанбаған тәуекелдер резервіне ауыстыру	-	-	-	3,830,111	-	(3,830,111)	-
Тұрақтандыру резервіне ауыстыру	-	-	149,751	-	-	(149,751)	-
Меншік иелерімен жасалатын операциялардың барлығы	**5,000,000**	**-**	**149,751**	**3,830,111**	**-**	**(6,684,595)**	**2,295,267**
2021 жылғы 30 маусымдағы қалдық, аудиттелмеген	**105,100,000**	**732,819**	**240,259**	**11,374,919**	**(989,649)**	**(2,080,059)**	**114,378,289**

Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы аралық қысқартылған есеп осы аралық қысқартылған қаржылық ақпаратқа оның ажырамас бөлігі болып табылатын ескертпелермен бірге қаралуға тиіс.

мың теңге	Акционерлік капитал	«Самұрық-Қазына» АҚ-нан нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған қарыз бойынша қосымша төленген капитал	Тұрақтандыру резерві	Күтпеген тәуекелдер резерві	Бағалы қағаздардың әділ құны өзгерістерінің резерві	Бөлінбеген пайда	Меншікті капиталдың барлығы
2020 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	**71,100,000**	**732,819**	**65,919**	**2,555,200**	**(1,263,767)**	**6,003,314**	**79,193,485**
Жалпы жиынтық кіріс							
Кезең ішіндегі пайда, аудиттелмеген	-	-	-	-	-	1,031,625	1,031,625
Өзге де жиынтық кіріс							
Пайда немесе залал құрамына қайта жіктелген немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін баптар:							
Әділ құнның таза өзгеруі	-	-	-	-	(189,564)	-	(189,564)
Өзге де жиынтық кірістің барлығы	-	-	-	-	**(189,564)**	-	**(189,564)**
Кезең ішіндегі жалпы жиынтық кіріс	-	-	-	-	**(189,564)**	**1,031,625**	**842,061**
Меншік капиталының құрамында тікелей көрсетілген меншік иелерімен операциялар							
Акциялар шығару (14 (а) ескертпе)	29,000,000	-	-	-	-	-	29,000,000
Төленген дивидендтер (14 (в) ескертпе)	-	-	-	-	-	(2,355,586)	(2,355,586)
Болжанбаған тәуекелдерді резервтен аудару	-	-	-	(827,967)	-	827,967	-
Тұрақтандыру резервінен аудару	-	-	24,589	-	-	(24,589)	-
Меншік иелерімен жасалатын операциялардың барлығы	**29,000,000**	-	**24,589**	**(827,967)**	-	**(1,552,208)**	**26,644,414**
2020 жылғы 30 маусымдағы қалдық, аудиттелмеген	**100,100,000**	**732,819**	**90,508**	**1,727,233**	**(1,453,331)**	**5,482,731**	**106,679,960**

Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы аралық қысқартылған есеп осы аралық қысқартылған қаржылық ақпаратқа оның ажырамас бөлігі болып табылатын ескертпелермен бірге қаралуға тиіс

1 Есеп беретін кәсіпорын

(а) Ұйымдастыру құрылымы және қызметі

«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» АҚ (бұдан әрі, «Компания») Қазақстан заңнамасына сәйкес 2003 жылы Қазақстан Республикасында құрылған акционерлік қоғам болып табылады.

Компанияның Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі - «ҚРҰБ») 2018 жылғы 21 мамырда берген Сақтандыру және қайта сақтандыру жөніндегі қызметті жүзеге асыруға арналған № 2.1.55 лицензиясы бар. Бұл лицензия Компанияға мынадай сыныптар бойынша ерікті сақтандыру жөніндегі қызметті жүзеге асыруға мүмкіндік береді:

1) кепілдіктер мен кепілдемелерді сақтандыру;
2) басқа да қаржылық шығындардан сақтандыру;
3) «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабы 3-тармағының 13), 14), 15) және 16) тармақшаларында көрсетілген сыныптарды қоспағанда, қаржы ұйымдарының залалдарын сақтандыру;
4) қарыздарды сақтандыру;
5) «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабы 3-тармағының 9) -11) тармақшаларында көрсетілген сыныптарды қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру; сондай-ақ
6) қайта сақтандыру жөніндегі қызметті жүзеге асыру.

Компанияның стратегиялық даму бағыттары экспортты қолдау құралдарын жетілдіруді, экспорттаушылардың санын ұлғайту үшін жағдай жасауды және операциялық тиімділікті арттыруды қамтиды.

Компанияның заңды және нақты мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Z05T3E2, Нұр-Сұлтан қаласы, Мәңгілік Ел даңғылы, 55А.

(б Акционер

2021 жылғы 30 маусымдағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұдан әрі «Бас кәсіпорын» деп аталатын «Бәйтерек» Ұлттық Басқарушы Холдингі Компанияның шығарылған акцияларының 100%-ын иеленеді. Компанияның түпкілікті акционері Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады. акциялар пакетін беру туралы 2013 жылы 29 мамырдағы № 299-и шартқа сәйкес Компания акцияларының пакеті «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ-на сенімгерлік басқаруға берілді. «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ «Даму институттарын, қаржы ұйымдарын басқару және ұлттық экономиканы дамыту жүйесін оңтайландыру жөніндегі кейбір шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2013 жылғы 22 мамырдағы № 571 Жарлығы бойынша құрылды.

2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Компания қызметкерлерінің саны 98 қызметкер (2020 жылғы 31 желтоқсан: 98 қызметкер).

(в) Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттары

Компанияның қызметі көбінесе Қазақстанда жүзеге асырылады. Тиісінше, Компанияның бизнесіне дамушы нарықтың ерекшеліктері тән Қазақстанның экономикасы мен қаржы нарықтары ықпал етеді. Құқықтық, салықтық және әкімшілік жүйелер дамуын жалғастыруда, алайда олардың талаптарын түсіндірудің біркелкі болмауы тәуекелімен ұштасып отыр, олар жиі өзгерістерге ұшырайды, бұл басқа да заңдық және фискалдық кедергілермен бірге Қазақстанда бизнес жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша проблемалар туғызады. Қазақстандық теңгенің құнсыздануы, әлемдік нарықтардағы мұнай бағасының тұрақсыздығы және коронавирустық инфекцияның пандемиясы да шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттарының белгісіздік деңгейін арттырады.

Соңғы айлар ішінде Компанияның бизнесі тұрақты және оның қызметі үзілген жоқ. Компания ай сайынғы негізде сыртқы конъюнктураның қаржылық және тәуекел көрсеткіштеріне ықтимал теріс әсері бөлігінде жағдайдың өзектілігін бағалайды. Қызметінің үздіксіздігін қолдау үшін Компания қашықтан қол жеткізуді пайдалана отырып операцияларды жүзеге асыруды жалғастырады және жергілікті жерлерде жұмыс істейтін қызметкерлердің денсаулығын қорғау үшін шаралар қабылдайды, оның ішінде жеке қорғану құралдарымен, қашықтықтан ұстау режимін сақтауды, Компания үй-жайларын дезинфекциялауды қамтамасыз етеді.

Ұсынылған аралық қысқартылған қаржылық ақпарат басшылықтың Қазақстанда бизнесті жүргізу шарттары Компанияның қызметіне және қаржылық жағдайына қандай әсер ететіндігіне көзқарасын көрсетеді. Шаруашылық жүргізудің болашақ жағдайларының нақты әсері олардың басшылығының бағалауынан ерекшеленуі мүмкін.

2 Есепке алу негіздері

(а) Қолданылатын стандарттарға сәйкестігі туралы мәлімдеме

Осы аралық қысқартылған қаржылық ақпарат ХҚЕС (IAS) 34 «Аралық қаржылық есептілікке» сәйкес дайындалды. Осы аралық қысқартылған қаржылық ақпараттың құрамына 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдық есепті кезеңнен кейін болған Компанияның қаржылық жағдайындағы және оның қызметінің нәтижелеріндегі өзгерістерді түсіну үшін қажетті елеулі оқиғалар мен операцияларды түсіндіретін таңдаулы ескертулер енгізілді.

Осы аралық қысқартылған қаржылық ақпаратта ашылуы Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес дайындалған толық жылдық есептілік үшін талап етілетін толық ақпарат жоқ.

(б) Қаржы көрсеткіштерін бағалау қағидаттары

Аралық қысқартылған қаржылық ақпарат пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша және әділ құн бойынша көрсетілген өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарын қоспағанда, нақты шығындар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалған.

(в) Кәсіби пайымдауларды, есептік бағалар мен жорамалдарды пайдалану

Осы аралық қысқартылған қаржылық ақпаратты дайындау кезінде басшылық есептік саясатты қолдануға және қысқартылған аралық қаржылық ақпаратта ұсынылған активтер мен міндеттемелердің, кірістер мен шығыстардың шамасына әсер ететін кәсіби пайымдауларды, жорамалдарды және есептік бағалауларды пайдаланды. Нақты нәтижелер көрсетілген бағалардан ерекшеленуі мүмкін.

Компанияның есеп саясатын қолдану кезінде басшылық қалыптастырған неғұрлым маңызды пайымдаулар және есептік бағалауларға қатысты белгісіздіктің негізгі көздері соңғы жылдық қаржылық есептілікте сипатталғанға ұқсас, сондай-ақ 13-ескертпеде ашылған.

(г) Функционалдық валюта және ақпарат беру валютасы

Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы қазақстандық теңге (бұдан әрі «теңге») болып табылады. Қазақстандық теңгені Компания басшылығы функционалдық валюта ретінде таңдады, өйткені қазақстандық теңге Компания жүргізетін операциялардың экономикалық мәнін және оның қызметіне әсер ететін мән-жайларды барынша жақсы көрсетеді. Қазақстандық теңге сондай-ақ осы аралық қысқартылған қаржылық ақпараттың деректерін ұсыну валютасы болып табылады.

Аралық қысқартылған қаржылық ақпараттың барлық деректері тұтас мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дөңгелектелді.

3 Есеп саясатының негізгі ережелері

Осы аралық қысқартылған қаржылық ақпаратты жасау кезінде Компания 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті жасау кезінде қолданылатын есеп саясатының негізгі ережелерін пайдаланды.

Бірқатар жаңа стандарттар мен стандарттарға түзетулер 2021 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді, олар Компанияның аралық қысқартылған қаржылық ақпаратына айтарлықтай әсер етпеді:

- *Базалық пайыздық мөлшерлемені реформалау - 2-фаза (ХҚЕС (IFRS) 9, ХҚЕС (IAS) 39, ХҚЕС (IFRS) 7, ХҚЕС (IFRS) 4 және ХҚЕС (IFRS) 16 түзетулері)*
- *COVID-19 пандемиясына байланысты жалға алу бойынша басқаға беру (ХҚЕС-ке түзету (IFRS) 16);*
- *Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдаланғанға дейінгі түсімдер (ХҚЕС (IAS) 16-«Негізгі құралдар» түзетулері);*
- *Қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негіздеріне сілтемелер (ХҚЕС (IFRS) 3 түзетулері);*
- *Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеу (ХҚЕС (IAS) 1 түзетулері);*
- *Ауыртпалық шарттар - шартты орындауға арналған шығындар (ХҚЕС (IAS) 37 түзетулері);*
- *ХҚЕС (IFRS) 17 «Сақтандыру шарттары».*

4 Сақтандыру тәуекелдерін басқару

Осы бөлімде сақтандыру тәуекелдері және Компанияның тәуекелдерді басқару тәсілі туралы жалпылама ақпарат берілген.

(а) Тәуекелді басқару мақсаттары және сақтандыру тәуекелін азайту жөніндегі саясат

Компанияның сақтандыру тәуекелін басқару қызметінің сыни аспектісі болып табылады.

Компания жүзеге асыратын сақтандыру және қайта сақтандыру жөніндегі қызмет тәуекелге тікелей ұшыраған тұлғалар немесе ұйымдар тарапынан шығындар тәуекелін қабылдауды көздейді. Мұндай тәуекелдер меншікке, міндеттемелерге, жазатайым оқиғаларға, жүк тасымалдарына, денсаулыққа, қаржылық немесе сақтандыру жағдайының басталуы нәтижесінде туындауы мүмкін өзге де тәуекелдерге жатады. Осылайша, Компания шарт бойынша талаптардың мерзімі мен салмақтылығына қатысты белгісіздік тәуекеліне ұшырайды.

Компания сақтандыру сомасын шектеу, жаңа өнімдерді қамтитын немесе белгіленген лимиттерден асатын операцияларды мақұлдау рәсімдері, баға белгілеу жөніндегі нұсқаулықтар, қайта сақтандыруды орталықтандырылған басқару және туындайтын мәселелердің мониторингі арқылы өзінің сақтандыру тәуекелін басқарады.

Ықтималдық теориясы сақтандыру шарттары бойынша бағаларды айқындау және резервтерді есептеу үшін қолданылады. Негізгі тәуекел - шағымдардың кезеңділігі мен шамасы күткендегіден едәуір болады. Сақтандыру жағдайлары өзінің сипаты, кезеңділігі және нақты саны және кез келген жыл ішіндегі жағдайлардың шамасы бойынша статистикалық әдістерді пайдалана отырып бағаланған жағдайлардан ерекшеленуі мүмкін.

(i) Сақтандыру қызметі жөніндегі стратегия

Компанияның сақтандыру қызметі бойынша стратегиясы теңдестірілген портфельді қамтамасыз ету мақсатында әртараптандыру болып табылады. Бірнеше жыл ішінде стратегия ұқсас тәуекелдердің ірі қоржынын қолдауға негізделеді және, мәні бойынша, түпкілікті нәтиже мәндерінің шашырауын азайтуға ықпал етеді.

Сақтандыру қызметі жөніндегі стратегия сақтандыруға жататын қызмет түрлерін, қызметі сақтандыруға жататын аумақты және Компания сақтандыруға дайын қызмет салаларын айқындайтын бизнес-жоспарда баяндалған.

Сақтандыру өнімдерінің тарифтері мен бағаларын есептеу ағымдағы нарықтық шарттарды көрсетеді және қаржылық тәуекелдерді едәуір азайтуға бағытталған болашақ нәтижелерді түзету үшін қажетті неғұрлым ықтимал болжамдарды жабады.

Сақтандыру өкілеттіктерінің қатаң сақталуын басшылық үнемі бақылап отырады. Компанияның Директорлар кеңесі арнайы рұқсатты талап ететін мәмілелерді қарайды және бекітеді.

(ii) ***Қайта сақтандыру жөніндегі стратегия***

Компания өзінің шығындардың туындау тәуекелін басқару және қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету мақсатында сақтандыру тәуекелдерінің бір бөлігін қайта сақтандырады. Компания Компанияның таза тәуекелін төмендету және төлем қабілеттілігінің нақты шегінен аспау мақсатында факультативтік қайта сақтандыру мен облигаторлық қайта сақтандыруды сатып алады.

Берілген қайта сақтандыру кредиттік тәуекелді қамтиды және осындай қайта сақтандыру бойынша өтелетін сомалар резервтер мен үмітсіз борыштар шегеріле отырып ұсынылады. Компания үнемі қайта сақтандырушылардың қаржылық шарттарына мониторинг жүргізеді және қайта сақтандыру жөніндегі шарттарды кезең-кезеңмен қайта қарайды. Компания ай сайынғы негізде қайта сақтандырушылардың қаржылық және кредиттік рейтингіне мониторинг жүргізеді, сондай-ақ тоқсан сайынғы және жыл сайынғы негізде қайта сақтандырушылардың қаржылық тұрақтылығына талдау жүргізеді.

Компания жеке дара жағдай нәтижесінде туындайтын шығындардың тәуекелін бақылау мақсатында залалдарды шектейтін қайта сақтандыру жөніндегі қандай да бір келісімдерді пайдаланбайды.

(б) Сақтандыру шарттарының талаптары және өтелетін тәуекелдердің сипаты

Төменде сақтандыру шарттарына байланысты туындайтын ақша қаражатының сомасына, мерзіміне және болашақ қозғалысының белгісіздігіне елеулі әсері бар сақтандыру шарттарының талаптары көрсетілген. Бұдан басқа, төмендегі сипаттама Компанияның негізгі өнімдері және олар арқылы Компания тиісті тәуекелдерді басқаратын тәсілдер туралы түсінік береді.

(i) ***Сақтандыру шарттары - Басқа да қаржылық залалдардан сақтандыру***

Өнімнің ерекшеліктері

Басқа қаржылық залалдардан сақтандыру - экспорттаушы ұйымның шетелдік контрагент-импорттаушының келісімшартты орындауына қатысты мүліктік мүддесін қорғайды.

Өтелетін тәуекелдер:

Саяси сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

- транзит елі мемлекеттік органының не қазақстандық тауарды, жұмысты, көрсетілетін қызметті жеткізу межелі елдің әрекеті не экспорттаушыға меншік құқығында тиесілі шетелдік контрагент елінің тауарға, жұмысқа, көрсетілетін қызметке, орындалған жұмыстың нәтижесіне меншік құқығын экспроприациялау, тәркілеу, шектеу жөніндегі әрекеті;
- қазақстандық тауарды, жұмысты, көрсетілетін қызметті жеткізу межелі елдің мемлекеттік органының осы тауарды беруді, жұмысты орындауды, қызмет көрсетуді шектейтін немесе тыйым салатын күтпеген іс-әрекеті;
- сақтандырылған келісімшарт бойынша міндеттемелерді орындауға кедергі келтіретін соғыс, азаматтық толқу, Қазақстан Республикасынан тыс жерлердегі жаппай сипаттағы тәртіпсіздік;

- шетел контрагенті елінің мемлекеттік органының еркін айырбасталатын валютаға айырбастауды және/немесе төлемді аударуды жүзеге асыруды шектейтін немесе тыйым салатын күтпеген әрекеті.

Коммерциялық сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

- шетелдік контрагенттің банкроттығы;
- шетелдік контрагенттің келісімшартқа сәйкес қаржылық міндеттемелерін орындамауы.

Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді бағалау әрқашан экспорттаушы сақтандырғысы келетін мәміленің ерекшелігіне негізделеді. Компанияда тәуекелдерді бағалау екі компоненттен тұрады: саяси немесе елдік тәуекелдерді бағалау және коммерциялық тәуекелдерді бағалау. Жобаларды бағалау елдік (саяси) тәуекелді және контрагенттің шетелдегі сенімділігіне байланысты тәуекелді бағалау негізінде жүзеге асырылады.

Коммерциялық тәуекелдерді бағалау

Компания сатып алушының сенімділігін анықтау үшін әрбір мәмілені жеке бағалайды. Коммерциялық тәуекелдерді бағалау кезінде Компания сатып алушының елін, саласын, нарықтық ұстанымын және қаржылық жағдайын бағалауға негізделеді.

Сақтандыру тәуекелін бағалау

Компания елдердің тізіміне және Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымы (ЭЫДҰ) жариялайтын тәуекелдер бойынша елдердің жіктелуіне сәйкес елдік тәуекелдерді бағалайды. Бұл тізім сондай-ақ ЭЫДҰ-на мүше елдердің экспорттық кредиттерді сақтандыру агенттіктеріне елдердің санаттары бойынша сақтандыру мерзіміне байланысты сыйлықақы мөлшерлемелерін ұсынады.

(ii) Сақтандыру шарттары - Қарыздарды сақтандыру

Өнімнің ерекшеліктері

Қарыздарды сақтандыру заңнамада және кредиттік шартта белгіленген тәртіппен экспорттаушы ұйымның (қарыз алушының) кредиттік шарт бойынша міндеттемелерді орындамауына (тиісінше орындамауына) байланысты болған залалдарды өтеу міндетіне байланысты кредиттік ұйымның мүліктік мүддесін қорғайды.

Өтелетін тәуекелдер:

Саяси сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

- Кредиттік шарт бойынша міндеттемелерді орындауға кедергі келтіретін соғыс, азаматтық толқу, Қазақстан Республикасындағы және одан тысқары жерлердегі жаппай сипаттағы тәртіпсіздік;
- мемлекеттік органның еркін айырбасталатын валютаға айырбастауды және/немесе төлемді аударуды жүзеге асыруды шектейтін немесе тыйым салатын күтпеген әрекеті.

Коммерциялық сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

- Сақтанушының Кредиттік шарттың талаптарына сәйкес ақшалай міндеттемелерін орындамауы (тиісінше орындамауы);
- Сақтанушының банкроттығы.

Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді айқындау қарыз алушының барабар бағалауына, оның қаржылық жай-күйіне, саяси, елдік және коммерциялық тәуекелдерді бағалауға негізделеді. Жобаларды бағалау қарыз алушының төлем қабілеттілігімен және оған әсер етуге қабілетті факторлармен байланысты кредиттік тәуекелін талдау негізінде жүзеге асырылады.

(iii) Қайта сақтандыру шарттары - Жалпы азаматтық-құқықтық жауапкершілік

Компания Қазақстан Республикасында сақтандырудың ерікті түрлері бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыруды жүзеге асырады.

Тәуекелдерді басқару

Осыған ұқсас тәуекелдерді бағалау әрқашан экспорттаушы сақтандырғысы келетін мәміленің ерекшелігіне негізделеді. Компанияда тәуекелдерді бағалау екі компоненттен тұрады: саяси және елдік тәуекелдерді бағалау және коммерциялық тәуекелдерді бағалау. Жобаларды бағалау елдік (саяси) тәуекелді және контрагенттің шетелдегі сенімділігіне байланысты тәуекелді бағалау негізінде жүзеге асырылады.

(в) Сақтандыру тәуекелдерінің шоғырлануы

Компания бетпе-бет келетін сақтандыру тәуекелінің негізгі аспектісі сақтандыру тәуекелінің шоғырлану дәрежесі болып табылады, ол белгілі бір жағдай немесе жағдайлар сериясы Компанияның міндеттемелеріне едәуір дәрежеде әсер етуі мүмкін болған кезде орын алуы мүмкін. Мұндай шоғырланулар жалғыз сақтандыру шартына немесе байланысты сақтандыру шарттарының аздығына байланысты туындауы мүмкін және елеулі міндеттемелер туындауы мүмкін мән-жайларға жатады. Сақтандыру тәуекелін шоғырландырудың маңызды аспектісі оның жекелеген сыныптардың белгілі бір саны немесе шарттар сериясы шеңберінде тәуекелдерді жинақтау нәтижесінде туындауы мүмкін екендігі болып табылады.

Тәуекелдің шоғырлануы залалдың ауырлығы жоғары дәрежедегі оқиғалардың, сондай-ақ дүлей зілзалалар сияқты туындау жиілігі төмен оқиғалардың нәтижесінде және андеррайтинг белгілі бір географиялық орналасу немесе демографиялық үрдіс сияқты белгілі бір топпен шектелетін жағдайларда туындауы мүмкін.

Компанияның осы тәуекелдерді басқарудың негізгі әдістері - екі жақты. Біріншіден, тәуекел тиісті андеррайтинг жолымен басқарылады. Егер күтілетін пайда қабылданатын тәуекелдерге шамалас болмаса, андеррайтерлерге тәуекелдерді сақтандыруға рұқсат етілмейді.

Екіншіден, тәуекел қайта сақтандыруды пайдалану жолымен басқарылады. Компания міндеттемелер мен мүлікті сақтандыру жөніндегі қызметтің әртүрлі санаттары үшін қайта сақтандыру бойынша өтемді сатып алады. Компания тұрақты негізде қайта сақтандыру бағдарламасына байланысты шығындар мен пайданы бағалайды.

(г) Тәуекелге жалпы жиынтық ұшырау

Компания тәуекелдің шоғырлануына қатысты қабылдауға дайын тәуекелге жалпы жиынтық бейімділікті белгілейді. Ол тәуекелді бағалау кезінде де, Компания ұшыраған түйінді жиынтық тәуекелдерді көрсететін есептерді зерделеу арқылы ай сайынғы негізде де осы ұшырау мониторингін жүзеге асырады. Компания Компания ұшыраған қайта сақтандыру жөніндегі бағдарламалардың тиімділігін және таза ықпалын өлшеу мақсатында жиынтық тәуекелдерге мониторинг жүргізу үшін бірнеше модельдеу құралдарын пайдаланады.

2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Компанияның 173 қолданыстағы сақтандыру шарты болған (2020 жылғы 31 желтоқсанда: 176 сақтандыру шарты).

«Қызметкерді еңбек (қызметтік) міндеттерін орындау кезінде жазатайым оқиғалардан сақтандыру» сыныбы бойынша кіріс және шығыс қайта сақтандыру шарттарының қолданылу мерзімінің аяқталуына байланысты қолданыстағы міндеттемелердің көлемі (сақтандыру сомасы) жоқ. Бұл ретте Компанияда залалдар бойынша статистика бар және соның салдарынан залалдар резервтері қалыптастырылады.

Қызметтің әртүрлі бағыттарының тәуекелге ұшырауы

2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша негізгі белгіленген шоғырлану мынадай түрде берілген:

	Аудиттелмеген		
Сақтандыру түрі	**Сақтандырудың жалпы сомасы мың теңге**	**Қайта сақтандыру сомасы мың теңге**	**Меншікті ұстап қалу (қайта сақтандырғаннан кейін) мың теңге**
Ерікті сақтандыру			
Азаматтық-құқықтық жауапкершілік	12,673,730	-	12,673,730
Басқа қаржы залалдарынан сақтандыру	30,701,817	(5,624,640)	25,077,177
Қарыздарды сақтандыру	150,136,099	-	150,136,099
Басқа да ерікті сақтандыру	15,856,213	(982,691)	14,873,522
Жиыны	**209,367,859**	**(6,607,331)**	**202,760,528**

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі белгіленген шоғырлану мынадай түрде берілген:

Сақтандыру түрі	**Сақтандырудың жалпы сомасы мың теңге**	**Қайта сақтандыру сомасы мың теңге**	**Меншікті ұстап қалу (қайта сақтандырудан кейін) мың теңге**
Ерікті сақтандыру			
Азаматтық-құқықтық жауапкершілік	12,475,607	-	12,475,607
Басқа қаржы залалдарынан сақтандыру	30,287,634	(5,624,640)	24,662,994
Қарыздарды сақтандыру	120,246,722	-	120,246,722
Басқа да ерікті сақтандыру	16,513,119	(821,903)	15,691,216
Жиыны	**179,523,082**	**(6,446,543)**	**173,076,539**

(д) Залалдар тарихы

Компания сақтандыру шарттары бойынша резервтерді есептеу үшін статистикалық әдістерді пайдаланады. Жұмыс берушінің азаматтық жауапкершілігін қоспағанда, барлық сақтандыру шарттары бойынша талаптардың сомасы мен мерзіміне қатысты белгісіздік әдетте бір жыл ішінде шешіледі.

Осы кесте өткен кезеңдер үшін төленбеген залалдарды бағалаудың жеткіліктілігіне тарихи шолу жасағанымен, осы қаржылық ақпаратты пайдаланушылар ағымдағы кезеңнің төленбеген залалдар балансына өткен кезеңдердің артық немесе тапшылығын экстраполяциялау кезінде сақтық сақтауға тиіс. Компания 2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша жалпы жабылмаған залалдар дұрыс бағаланды деп есептейді. Алайда, белгісіздік резервтерін қалыптастыру үдерісіне тән болғандықтан, бұл бағалау ақыр соңында барабар болады деген абсолюттік сенім жоқ.

2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы залалдардың дамуын талдау (брутто) - барлығы

	Залал жылы								
мың теңге	2014 ж.	2015 ж.	2016 ж.	2017 ж.	2018 ж.	2019 ж.	2020 ж.	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусым	Жиыны
Кумулятивтік залалды бағалау									
Залал жылының соңына	287,453	429,562	1,419,905	935,213	297,850	1,943,018	4,899,822	4,471,827	4,471,827
- бір жылдан кейін	289,674	285,243	1,934,327	1,003,008	520,009	2,087,545	4,711,080	-	4,711,080
- екі жылдан кейін	273,674	206,683	2,055,213	1,246,757	392,134	1,583,983	-	-	1,583,983
- үш жылдан кейін	293,618	255,458	2,200,925	1,051,914	262,096	-	-	-	262,096
- төрт жылдан кейін	383,563	472,215	2,082,347	917,366	-	-	-	-	917,366
- бес жылдан кейін	601,266	366,822	1,969,403	-	-	-	-	-	1,969,403
- алты жылдан кейін	504,180	253,989	-	-	-	-	-	-	253,989
- жеті жылдан кейін	393,473	-	-	-	-	-	-	-	393,473
2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша кумулятивтік залалды бағалау (аудиттелмеген)	**393,473**	**253,989**	**1,969,403**	**917,366**	**262,096**	**1,583,983**	**4,711,080**	**4,471,827**	**14,563,217**
2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша кумулятивтік төлемдер (аудиттелмеген)	227,216	88,463	1,803,988	746,108	53,956	1,411,543	241,796	-	4,573,070
2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша төленбеген залалдар бойынша барлық міндеттемелер (аудиттелмеген)	**166,257**	**165,526**	**165,415**	**171,258**	**208,140**	**172,440**	**4,469,284**	**4,471,827**	**9,990,147**

2020 жылғы залалдардың дамуын талдау (брутто) - барлығы

	Залал жылы								
мың теңге	**2013 ж.**	**2014 ж.**	**2015 ж.**	**2016 ж.**	**2017 ж.**	**2018 ж.**	**2019 ж.**	**2020 ж.**	**Жиыны**
Кумулятивтік залалды бағалау									
Залал жылының соңына	110,144	287,453	429,562	1,419,905	935,210	297,850	1,943,018	4,900,313	4,900,313
- бір жылдан кейін	114,866	289,674	285,243	1,934,327	1,003,008	520,009	2,087,545	-	2,087,545
- екі жылдан кейін	150,007	273,674	206,683	2,055,213	1,246,757	392,134	-	-	392,134
- үш жылдан кейін	116,426	293,618	255,457	2,200,925	1,051,914	-	-	-	1,051,914
- төрт жылдан кейін	171,237	383,563	472,214	2,082,347	-	-	-	-	2,082,347
- бес жылдан кейін	256,264	601,266	366,822	-	-	-	-	-	366,822
- алты жылдан кейін	493,434	504,180	-	-	-	-	-	-	504,180
- жеті жылдан кейін	382,467	-	-	-	-	-	-	-	382,467
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кумулятивтік залалды бағалау	**382,467**	**504,180**	**366,822**	**2,082,347**	**1,051,914**	**392,134**	**2,087,545**	**4,900,313**	**11,767,722**
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кумулятивтік төлемдер	104,108	225,821	88,463	1,803,988	746,108	53,956	1,411,543	5,364	4,439,351
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша төленбеген залалдар бойынша барлық міндеттемелер	**278,359**	**278,359**	**278,359**	**278,359**	**305,806**	**338,178**	**676,002**	**4,894,949**	**7,328,371**

5 Сыйлықақылар

Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін мың теңге	**Ерікті сақтандыру**				
	Мүлікті сақтандыру	**Басқа да қаржылық залалдардан сақтандыру**	**Қарыздарды сақтандыру**	**Өзге де ерікті сақтандыру**	**Жиыны**
Есептелген сақтандыру сыйлықақылары, брутто	-	126,832	1,618,672	35	1,745,539
Еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша резервтегі өзгеріс, брутто	-	129,882	(619,485)	131,486	(358,117)
Еңбек сіңірген сақтандыру сыйлықақылары, брутто	**-**	**256,714**	**999,187**	**131,521**	**1,387,422**
Минус: қайта сақтандырушыларға берілген сақтандыру сыйлықақылары	-	(2,100)	-	-	(2,100)
Еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша резервтің брутто өзгерісіндегі қайта сақтандырушылардың үлесі	-	(23,047)	-	-	(23,047)
Қайта сақтандыруға берілген еңбек сіңірілген сақтандыру сыйлықақылары	**-**	**(25,147)**	**-**	**-**	**(25,147)**
Еңбекпен тапқан сақтандыру сыйлықақылары, нетто	**-**	**231,567**	**999,187**	**131,521**	**1,362,275**

Аудиттелмеген 2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін мың теңге	**Ерікті сақтандыру**				
	Мүлікті сақтандыру	**Басқа да қаржылық залалдардан сақтандыру**	**Қарыздарды сақтандыру**	**Өзге де ерікті сақтандыру**	**Жиыны**
Есептелген сақтандыру сыйлықақылары, брутто	-	138,785	(59,113)	-	79,672
Еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша резервтегі өзгеріс, брутто	848	107,260	606,30	60,716	775,125
Еңбек сіңірген сақтандыру сыйлықақылары, брутто	**848**	**246,045**	**547,18**	**60,716**	**854,797**
Қайта сақтандырушыларға берілген сақтандыру сыйлықақылары	-	-	-	-	-
Еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша резервтің брутто өзгерісіндегі қайта сақтандырушылардың үлесі	-	(17,509)	(20,585)	-	(38,094)
Қайта сақтандыруға берілген еңбек сіңірілген сақтандыру сыйлықақылары	**-**	**(17,509)**	**(20,585)**	**-**	**(38,094)**
Еңбекпен тапқан сақтандыру сыйлықақылары, нетто	**848**	**228,536**	**526,603**	**60,716**	**816,703**

6 Келтірілген талаптар

Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін мың теңге	Міндетті сақтандыру	Ерікті сақтандыру				
	Жұмыс берушінің жауапкершілігі	Мүлікті сақтандыру	Басқа да қаржы залалдарынан сақтандыру	Қарыздарды сақтандыру	Өзге де ерікті сақтандыру	Жиыны
Төленген талаптар	1,398	-	236,428	-	-	237,826
Қайта сақтандыруды шегергендегі төленген талаптар	**1,398**	**-**	**236,428**	**-**	**-**	**237,826**
Келтірілген, бірақ мәлімделмеген залалдарға резервтердің өзгеруі	21,479	-	(1,134,026)	3,489,842	113,520	2,490,815
Мәлімделген, бірақ төленбеген талаптарға резервтерді өзгерту	-	(52,937)	(80,751)	340,425	(35,776)	170,961
Сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі қайта сақтандырушылар үлесінің өзгеруі	5,855	2,591	-	-	-	8,446
Қайта сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі өзгеріс, нетто	**27,334**	**(50,346)**	**(1,214,777)**	**3,830,267**	**77,744**	**2,670,222**
Кері талап бойынша өтеу	-	-	(91,009)	-	-	(91,009)
Төленген талаптар, нетто	**28,732**	**(50,346)**	**(1,069,358)**	**3,830,267**	**77,744**	**2,817,039**

Аудиттелмеген 2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін мың теңге	Міндетті сақтандыру	Ерікті сақтандыру				
	Жұмыс берушінің жауапкершілігі	Мүлікті сақтандыру	Басқа да қаржы залалдарынан сақтандыру	Қарыздарды сақтандыру	Өзге де ерікті сақтандыру	Жиыны
Төленген талап	21,005	-	-	1,143,094	2,566	1,166,665
Қайта сақтандыруды шегергендегі төленген талаптар	**21,005**	**-**	**-**	**1,143,094**	**2,566**	**1,166,665**
Келтірілген, бірақ мәлімделмеген залалдарға резервтердің өзгеруі	(61,158)	22	(824,683)	2,857,953	41,920	2,014,054
Мәлімделген, бірақ төленбеген талаптарға резервтерді өзгерту	(2,811)	(48,323)	246,050	(1,227,703)	(14,857)	(1,047,644)
Сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі қайта сақтандырушылар үлесінің өзгеруі	18,279	4,378	-	-	-	22,657
Қайта сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі өзгеріс, нетто	**(45,690)**	**(43,923)**	**(578,633)**	**1,630,250**	**27,063**	**989,067**
Кері талап бойынша өтеу	-	-	-	-	-	-
Төленген талаптар, нетто	**(24,685)**	**(43,923)**	**(578,633)**	**2,773,344**	**29,629**	**2,155,732**

7 Пайыздық кірістер/(шығыстар)

	Аудиттелмеген 2021 жыл 30 маусымда аяқталған алты ай үшін мың теңге	**Аудиттелмеген 2020 жыл 30 маусымда аяқталған алты ай үшін мың теңге**
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер		
Банктердегі депозиттер және ақша қаражаты және олардың баламалары	2,303,674	2,263,000
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	1,028,145	245,403
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	928,825	577,822
	4,260,644	**3,086,225**
Өзге де пайыздық кірістер		
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	28,821	22,921
	28,821	**22,921**
Пайыздық шығыстар		
«Самұрық-Қазына» АҚ-нан қарыз бойынша пайыздық шығыс	(8,925)	(10,300)
	(8,925)	**(10,300)**

8 Табыс салығы бойынша шығыс

2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы ағымдағы табыс салығы бойынша Компанияның шығысы 647,787 мың теңгені құрайды, аудиттелмеген (2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде: 403,600 мың теңге, аудиттелмеген). Ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтың қолданылатын мөлшерлемесі 20%-ды құрайды.

Пайдаға салынатын салық бойынша шығыс осы аралықта толық сомада танылған белгілі бір объектілердің салық әсеріне түзетумен, барлық қаржы жылындағы пайдаға салынатын салықтың орташа алынған жылдық мөлшерлемесін басшылықтың ең жақсы бағалауына тең мөлшерлемеге аралық есепті кезеңге салық салынғанға дейін пайда (залал) көрсеткішін көбейту жолымен айқындалған сомада танылады.

Осылайша, аралық қаржылық ақпараттағы тиімді салық мөлшерлемесі жылдық қаржылық есептілік үшін басшылық орындаған тиімді салық мөлшерлемесінен ерекшеленуі мүмкін.

2021 жылдың барлық қаржы жылындағы пайдаға салынатын салықтың орташа алынған жылдық мөлшерлемесі болған, бірақ мәлімделмеген шағымдар бойынша резервті қалыптастыру бойынша шегерілетін шығыстардың болуына байланысты 24% мөлшерінде бағаланады. 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде салық есебінде танылған болған, бірақ мәлімделмеген шағымдар бойынша резервті қалыптастыру бойынша шығыстарды шегеруден түсетін салықтық әсер келесі алты айдағы салық әсеріне ұқсас болады.

2020 қаржы жылындағы пайдаға салынатын салықтың орташа алынған жылдық мөлшерлемесі регрестік талап бойынша өтеуге байланысты салық салынатын табыстың болуына байланысты 28% мөлшерінде бағаланды. 2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде осы табысты салық есебінде танудан түскен салықтық нәтиже келесі алты айдағы салық әсеріне ұқсас болды.

Компанияның 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы жалғасатын қызметіне қатысты тиімді салық мөлшерлемесі 24%-ды құрады (2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде: 28%).

Табыс салығының тиімді мөлшерлемесін есептеу:

	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін мың теңге	%	Аудиттелмеген 2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін мың теңге	%
Салық салуға дейінгі пайда	2,754,885	100	1,435,225	100
Табыс салығы бойынша қолданыстағы мөлшерлемеге сәйкес есептелген табыс салығы	(550,977)	(20)	(287,045)	(20)
Инвестициялық бағалы қағаздардан салық салынбайтын табыс	395,838	14	100,418	7
Болған, бірақ мәлімделмеген залалдар бойынша резервті қалыптастыру бойынша шегерілетін шығыстар.	(498,163)	(18)	-	-
Салық есебіндегі кері талап бойынша өтемді тануға байланысты салық салынатын табыс	-	-	(228,619)	(16)
Салық салынбайтын өзге де кірістер	5,515	0.2	11,646	0.8
	(647,787)	(24)	(403,600)	(28)

9 Ақша қаражаты және олардың баламалары

2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша ақша қаражатының қозғалысы туралы есепте көрсетілген ақша қаражаты мен олардың баламалары мыналарды қамтыды:

мың теңге	**Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусым**	**2020 жылғы 31 желтоқсан**
Банктердегі ағымдағы шоттар және талап етілмелі депозиттер		
«BBB +» -тен «BBB+» -ке дейінгі кредиттік рейтингпен	97,347	22,942
«BB-» -тен «BB +» -ке дейінгі кредиттік рейтингпен	1,067,286	626,816
«B-» -тен «B+» -ке дейінгі кредиттік рейтингпен	4	23
Рейтингі жоқ (Ситибанк Қазақстан)	9,433,695	9,129,820
	10,598,332	**9,779,601**
Залалдарға арналған бағалау резерві	(305)	(279)
Банктердегі ағымдағы шоттар мен талап етуге дейінгі депозиттердің жиыны	**10,598,027**	**9,779,322**

Кредиттік рейтинг деп Standard and Poor's, Fitch Ratings, Moody's Investors Service агенттіктерінің шетел валютасындағы ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі түсініледі.

2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Компанияның үлесіне меншікті капиталдың 10%-дан астамы тиесілі банктерде қалдықтары болмаған (2020 жылғы 31 желтоқсан: банктерде қалдықтары болмады).

2021 жылғы 30 маусымдағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердегі шоттар мен депозиттер кредиттік тәуекелдің 1-деңгейінің сатысына жатқызылды. Компания 12 айлық күтілетін кредиттік залалдарға тең сомада ақша қаражаты және олардың баламалары бойынша залалдарға арналған бағалау резервін таныды.

10 Банктердегі депозиттер

мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусым	2020 жылғы 31 желтоқсан
Банктердегі шоттар мен депозиттер		
ВВВ-тен ВВВ+ дейінгі кредиттік рейтингпен	4,898,533	3,045,338
«ВВ-» -тен «ВВ +»-ке дейінгі кредиттік рейтингпен	56,438,681	60,994,430
«В-» -тен «В +»-ке дейінгі кредиттік рейтингпен	457,952	58,704
	61,795,166	**64,098,472**
Залалдарға арналған бағалау резерві	(107,150)	(180,631)
Банктердегі шоттар мен депозиттердің жиыны	**61,688,016**	**63,917,841**

2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша банктердегі шоттар мен депозиттер бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемелері жылына 0.4%-дан 9.10%-ға дейін құрайды, аудиттелмеген (2020 жылғы 31 желтоқсан: 0.4%-дан 9.1%-ға дейін).

2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Компанияның үлесіне меншікті капиталдың 10% -дан астамы тиесілі 2 банкте қалдықтары болды (2020 жылғы 31 желтоқсан: 3 банкте). 2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша мұндай қалдықтардың жиынтық көлемі 41,157,169 мың теңге, аудиттелмеген (2020 жыл: 56,904,867 мың теңге).

Банктердегі шоттар мен депозиттер бойынша залалдарға арналған бағалау резерві

	Аудиттелмеген Аяқталған алты ай үшін	
	2021 жылғы 30 маусым	2020 жылғы 30 маусым
мың теңге	1-сатысы 12 айлық күтілетін кредиттік залал	1-сатысы 12 айлық күтілетін кредиттік залал
Банктердегі шоттар мен депозиттер		
Кезең басындағы қалдық	180,631	73,493
Залалдарға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(73,481)	16,689
30 маусымдағы қалдық	**107,150**	**90,182**

қалдықтарының өзгеруі төменде берілген:

11 Инвестициялық бағалы қағаздар

мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусым	31 желтоқсан 2020 жыл
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатындар		
Қазақстан Республикасының мемлекеттік облигациялары		
«ВВВ-» кредиттік рейтингімен	14,813,179	5,986,139
Шет мемлекеттердің мемлекеттік облигациялары		
«АА+» кредиттік рейтингімен	328,359	343,057
Мемлекеттік облигациялардың барлығы	**15,141,538**	**6,329,196**
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары		
«ААА» кредиттік рейтингімен	16,466,144	10,629,220
«ВВВ +» - «ВВВ-» кредиттік рейтингімен	2,976,767	2,970,493
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздарының жиыны	**19,442,911**	**13,599,713**
	34,584,449	**19,928,909**
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын		
Қазақстандық банктердің облигациялары		
«В +» - «В-» кредиттік рейтингімен	750,009	727,495
Қазақстандық банктердің облигацияларының жиыны	**750,009**	**727,495**
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатындар		
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ноталары		
«ВВВ-» кредиттік рейтингімен	10,790,828	5,431,662
Мемлекеттік облигациялардың барлығы	**10,790,828**	**5,431,662**
Қазақстандық компаниялардың корпоративтік облигациялары		
«ВВВ-» кредиттік рейтингімен	4,228,797	4,147,578
Қазақстандық компаниялардың корпоративтік облигацияларының жиыны	**4,228,797**	**4,147,578**
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары		
«ВВВ +» - «ВВВ-» кредиттік рейтингімен	4,851,985	4,822,621
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздарының жиыны	**4,851,985**	**4,822,621**
	19,871,610	**14,401,861**

Кредиттік рейтингтер «Standard & Poor's» кредиттік агенттігінің стандарттарына немесе басқа халықаралық агенттіктердің аналогтарына сәйкес ұсынылған.

2021 жылғы 30 маусымдағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша және амортизацияланған құн бойынша бағаланатын барлық инвестициялық бағалы қағаздар кредиттік тәуекел деңгейінің 1-сатысына жатқызылды.

2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Компания бір эмитенттің қаржы құралдарына иелік етті, оның үлесіне меншікті капиталдың 10%-дан астамы тиесілі (2020 жылғы 31 желтоқсан: бір эмитент). 2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша осы эмитент бойынша қалдықтардың көлемі 14,813,177 мың теңгені құрайды (2020 жылғы 31 желтоқсан: 17,160,801 мың теңге)

2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша инвестициялық бағалы қағаздар бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемелері жылдық 2.5%- дан 11.0%-ға дейін өзгерген, аудиттелмеген (2020 жылғы 31 желтоқсанда: 2.5%- дан 11.0%-ға дейін).

12 Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек

мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусым	2020 жылғы 31 желтоқсан
Сақтанушылардан тиесілі сомалар	2,324,790	1,813,096
Қайта сақтандырушылардан тиесілі сомалар	34,574	33,801
	2,359,364	**1,846,897**
Құнсыздануға арналған резерв	(28,020)	(28,020)
	2,331,344	**1,818,877**

2021 жылғы 30 маусымдағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның өз капиталының 10%-дан астамы үлесіне тиесілі сақтанушылары жоқ.

Сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша 2021 жылғы 30 маусымда және 2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айдағы дебиторлық берешектің құнсыздануына резервтің өзгерістері мынадай түрде берілуі мүмкін:

	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін мың теңге	Аудиттелмеген 2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін мың теңге
Кезең басындағы жағдай бойынша құнсыздануға резервтің шамасы	(28,020)	(12,305)
Таза жасау	-	(78,219)
Кезең соңындағы жағдай бойынша құнсыздануға резервтің шамасы	**(28,020)**	**(90,524)**

Сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша дебиторлық берешектің кредиттік сапасы

Келесі кестеде 2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешектің кредиттік сапасы туралы ақпарат ұсынылған, аудиттелмеген:

	Дебиторлық берешек, брутто	Құнсыздануға арналған резерв	Дебиторлық берешек, нетто	Дебиторлық берешектің құнсыздануына резерві, брутто
	мың теңге	мың теңге	мың теңге	%
Сақтанушылар мен қайта сақтанушылардан тиесілі сомалар				
Сақтанушылардан тиесілі сомалар				
Мерзімі ұзартылмаған	2,141,152	-	2,141,152	-
Мерзімі өткен немесе құнсызданған:				
- 90 күннен кем мерзімге мерзімі өткен	14,457	-	14,457	-
- 90 күн астам, бірақ 1 жылдан кем мерзімге мерзімі өткен	158,888	(17,727)	141,161	11.16
- 1 жылдан астам мерзімге мерзімі өткен	10,293	(10,293)	-	100
Сақтанушылардың мерзімі өткен немесе құнсызданған дебиторлық берешегінің жиыны	183,638	(28,020)	155,618	15.26
Сақтанушылардан тиесілі сомалардың жиыны	**2,324,790**	**(28,020)**	**2,296,770**	**-**
Қайта сақтандырушылардан тиесілі сомалар				
Мерзімі өтпеген	34,574	-	34,574	-
Қайта сақтандырушылардан тиесілі сомалардың жиыны	**34,574**	**-**	34,574	-
Сақтанушылар мен қайта сақтанушылардан тиесілі сомалардың жиыны	**2,359,364**	**(28,020)**	**2,331,344**	**-**

Бұдан әрі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешектің сапасы туралы ақпарат берілген:

	Дебиторлық берешек, брутто мың теңге	Құнсыздануға арналған резерв мың теңге	Дебиторлық берешек, нетто мың теңге	Дебиторлық берешектің құнсыздануы на резерв, брутто %
Сақтанушылар мен қайта сақтанушылардан тиесілі сомалар				
Сақтанушылардан тиесілі сомалар				
Мерзімі өтпеген	1,769,084	-	1,769,084	-
Мерзімі өткен немесе құнсызданған:				
- 90 күннен кем мерзімге мерзімі өткен	24,814	(10,200)	14,614	41
- 90 күннен астам, бірақ 1 жылдан кем мерзімге мерзімі өткен	9,941	(8,563)	1,378	86
- 1 жылдан астам мерзімге мерзімі өткен	9,257	(9,257)	-	100
Сақтанушылардың мерзімі өткен немесе құнсызданған дебиторлық берешегінің жиыны	44,012	(28,020)	15,992	64
Сақтанушылардан тиесілі сомалардың жиыны	**1,813,096**	**(28,020)**	**1,785,076**	**2**
Қайта сақтандырушылардан тиесілі сомалар				
Мерзімі өтпеген	33,801	-	33,801	-
Қайта сақтандырушылардан тиесілі сомалардың жиыны	**33,801**	**-**	**33,801**	**-**
Сақтанушылар мен қайта сақтанушылардан тиесілі сомалардың жиыны	**1,846,897**	**(28,020)**	**1,818,877**	**2**

13 Сақтандыру шарттары бойынша резервтер және сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі қайта сақтандырушылардың үлесі

мың теңге	Аудиттелмеген Брутто 2021 жылғы 30 маусым	Аудиттелмеген Қайта сақтандыру 2021 жылғы 30 маусым	Аудиттелмеген Нетто 2021 жылғы 30 маусым
Еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша резерв	6,029,905	(169,587)	5,860,318
Болған, бірақ мәлімделмеген талаптар бойынша резерв	9,022,332	(49,947)	8,972,385
Мәлімделген, бірақ реттелмеген талаптар бойынша резерв	967,815	-	967,815
	16,020,052	(219,534)	15,800,518

	Брутто 2020 ж. мың теңге	Қайта сақтандыру 2020 ж. мың теңге	Нетто 2020 ж. мың теңге
Еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша резерв	5,671,788	(192,634)	5,479,154
Болған, бірақ мәлімделмеген талаптар бойынша резерв	6,531,517	(55,802)	6,475,715
Мәлімделген, бірақ реттелмеген талаптар бойынша резерв	796,854	(2,591)	794,263
	13,000,159	(251,027)	12,749,132

(а) Орын алған, бірақ мәлімделмеген талаптар бойынша және мәлімделген, бірақ реттелмеген талаптар бойынша резервтер қозғалысын талдау

мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусым	2020 ж. мың теңге
Кезең басындағы жағдай бойынша құнсыздануға резервтердің шамасы	7,269,978	4,616,383
Ағымдағы кезеңде болған залалдар	4,471,827	4,900,313
Жорамалдардағы өзгерістер салдарынан өткен жылдары болған залалдар бойынша түзету	(1,572,225)	(1,004,088)
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша шығыстардың жалпы сомасы	(237,826)	(1,274,235)
Қайта сақтандырушылар үлесіндегі өзгеріс	8,446	31,605
Кезең соңындағы жағдай бойынша резервтердің шамасы	**9,940,200**	**7,269,978**

(б) Еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша резервтегі қозғалыстарды талдау

мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусым	2020 ж. мың теңге
Кезең басындағы резерв шамасы	5,479,154	3,509,059
Есептелген сыйлықақылар	1,745,539	3,756,554
Еңбекпен тапқан сыйлықақылар	(1,387,422)	(1,822,622)
Қайта сақтандырушылар үлесіндегі өзгеріс	23,047	36,163
Кезең соңындағы жағдай бойынша резерв шамасы	**5,860,318**	**5,479,154**

(в) Қызметтің негізгі бағыттары бөлінісінде сақтандыру шарттары бойынша резервтерді талдау

	Міндетті сақтандыру	Ерікті сақтандыру				
Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусым мың теңге	Жұмыс берушінің жауапкершілігі	Мүлікті сақтандыру	Басқа да қаржылық залалдардан сақтандыру	Қарыздарды сақтандыру	Басқа да ерікті сақтандыру	Жиыны
Еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша резерв	-	-	582,375	5,148,686	298,844	6,029,905
Болған, бірақ мәлімделмеген талаптар бойынша резерв	218,1(	-	422,451	8,204,435	177,278	9,022,332
Мәлімделген, бірақ реттелмеген талаптар бойынша резерв	-	-	245,741	716,639	5,435	967,815
Сақтандыру шарттары бойынша резервтер, брутто	**218,1(**	**-**	**1,250,567**	**14,069,760**	**481,557**	**16,020,052**
Сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі қайта сақтандырушылардың үлесі	(49,94'	-	(169,587)	-	-	(219,534)
Сақтандыру шарттары бойынша резерв, нетто	**168,2:**	**-**	**1,080,980**	**14,069,760**	**481,557**	**15,800,518**

2020 ж. мың теңге	Міндетті сақтандыру: Жұмыс берушінің жауапкершілігі	Ерікті сақтандыру: Мүлікті сақтандыру	Ерікті сақтандыру: Басқа да қаржылық залалдардан сақтандыру	Ерікті сақтандыру: Қарыздарды сақтандыру	Ерікті сақтандыру: Басқа да ерікті сақтандыру	Жиыны
Еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша резерв	-	-	712,258	4,529,201	430,329	5,671,788
Болған, бірақ мәлімделмеген талаптар бойынша резерв	196,689	-	1,556,477	4,714,593	63,758	6,531,517
Мәлімделген, бірақ реттелмеген талаптар бойынша резерв	-	52,937	326,492	376,214	41,211	796,854
Сақтандыру шарттары бойынша резервтер, брутто	**196,689**	**52,937**	**2,595,227**	**9,620,008**	**535,298**	**13,000,159**
Сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі қайта сақтандырушылардың үлесі	(55,802)	(2,591)	(192,634)	-	-	(251,027)
Сақтандыру шарттары бойынша резерв, нетто	**140,887**	**50,346**	**2,402,593**	**9,620,008**	**535,298**	**12,749,132**

(г) Резервтер бойынша негізгі жорамалдар

Жорамалдарды анықтау үшін пайдаланылатын процесс неғұрлым ықтимал немесе күтілетін нәтижелердің бейтарап бағаларын алуға арналған. Жорамалдарды қалыптастыру үшін негіз ретінде пайдаланылатын ақпарат көздері ішкі болып табылады, олар жыл сайын жүргізілетін егжей-тегжейлі зерттеулердің нәтижелерін қамтиды. Жорамалдар олардың байқалатын нарықтық бағаларға және өзге де жарияланған ақпаратқа сәйкестігін қамтамасыз ету мақсатында тексеріледі. Алайда, қазақстандық сақтандыру нарығында негізгі қызмет бойынша жорамалдар мен өзгерістерге ұшырауды айқындау үшін өзекті болатын жалпыға бірдей қолжетімді ақпараттың жетіспеушілігі байқалады.

Қызметтің сипатына байланысты қандай да бір жеке талаптың ықтимал нәтижелерін және мәлімделген талаптар бойынша жалпы шығындарды дәлдікпен болжау өте қиын. Әрбір мәлімделген талап барлық мән-жайларға, өтініш берушілерден алынған ақпаратқа және осындай талаптардың мөлшері бойынша тарихи деректерге тиісті назар аудара отырып, жеке тәртіппен қаралады. Әрбір жағдай бойынша бағалар жаңа деректер пайда болған жағдайда тұрақты түрде қайта қаралады және тиісті түрде жаңартылады. Резервтер қолда бар ағымдағы ақпараттың негізінде қалыптастырылады. Алайда түпкілікті міндеттемелер одан арғы оқиғалардың нәтижесінде өзгеруі мүмкін. Залалдарды жабуға жұмсалатын шығындардың қорытынды шамасына әсер ететін көптеген факторлардың әсерін бағалау қиын. Резервті есептеудің күрделілігі сақтандырудың базалық шарттарындағы айырмашылыққа, наразылықтың күрделілігіне, наразылықтың көлемі мен шағымның жеке ауырлығына, наразылықтың туындаған күнін және оның нақты мәлімдеген күнін айқындауға байланысты сақтандырудың әртүрлі түрлері үшін де ерекшеленеді.

Деректер жеткілікті болған жағдайда орын алған, бірақ мәлімделмеген шағымдар бойынша резервтер «тізбекті сатының» және Борнхьюттер-Фергюссонның статистикалық әдістерін пайдалана отырып бағаланады. Мұндай әдістер өткен жылдардағы залалдардың дамуының байқалатын деректеріне негізделе отырып, әрбір жыл бойынша төленген және болған талаптардың дамуын экстраполяциялайды.

Егер осы әдістерде залалдардың дамуы туралы тарихи ақпарат пайдаланылса, онда олар бұрын орын алған залалдардың даму моделі болашақта қайталанады деп болжайды. Мұндай жорамалдың дұрыс болмауының себептері бар. Бұл себептер экономикалық, құқықтық, саяси және әлеуметтік үрдістерді, бизнес бағыттарының үйлесімділігіндегі өзгерістерді, ірі залалдардың әсерін қоса алғанда, кездейсоқ ауытқуларды қамтиды.

Жалпы сақтандыру шарттары бойынша резервтерді бағалауға ең елеулі ықпал ететін жорамалдар залалдардың ең соңғы айлары үшін күтілетін залалдар коэффициенттерін білдіреді. Күтілетін залалдар коэффициенті күтілетін талаптардың жұмыс істеген сыйлықақыларға қатынасын білдіреді. Жалпы міндеттемені айқындау кезінде ақша қаражатының болашақ ағындарының болжамы жекелеген талап сомасына әсер етуі мүмкін параметрлердің есептік мәндерін қамтиды.

Компания портфелінің көрсеткіштері күтілетін залалдар коэффициенттерінің өзгеруіне сезімтал. Компания кез келген пайда болатын үрдістерді ескеретіндей етіп көрсетілген ауыспалы мәндердің соңғы өзгерістері негізінде өзінің сақтандыру тарифтерін үнемі түзетіп отырады.

Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әсер ететін өзге де ақпарат анықталған кезде Компания жекелеген сақтандыру шарттары бойынша қосымша резервтер құрады. Әрбір сақтандыру шартының/сақтандыру лимитінің сараланған тәуекел көздері болғандықтан, қосымша резервтеу сақтандырылушының қызмет түрінен сараланған түрде де жүзеге асырылуы мүмкін.

Қарыздарды сақтандыру, кепілдіктер мен кепілдемелерді сақтандыру, өзге де қаржылық залалдардан сақтандыру, қаржы ұйымдарының шығындарын сақтандыру сыныптары бойынша резервтерді бағалау үшін Компания экспорттық-кредиттік сақтандыру ұйымдарының (Берн Одағының Прага клубы - ірі халықаралық экспорттық-кредиттік агенттіктер қауымдастығы) деректерін пайдалануға құқылы, өйткені одақ экспорттық кредиттер мен инвестицияларды сақтандыруды ұсынатын ұйымдардың жалғыз жетекші халықаралық бірлестігі болып табылады. Одақ халықаралық трансшекаралық сауда мен инвестицияларға жәрдемдесуге, сондай-ақ оның мүшелері арасында кәсіби деректер алмасуды қамтамасыз етуге арналған халықаралық ұйым болып табылады және жиырма бес жылдан астам қаржы көрсеткіштері мен өзге де деректерді жинақтайды.

Сондай-ақ, Компания сақтандыру департаменті мен сақтанушыдан алынған ақпарат негізінде болған, бірақ мәлімделмеген талаптар бойынша қосымша резерв қалыптастырады. Контрагенттің кредиттік тәуекелін талдаудың мынадай критерийлері қарастырылады: қаржылық жай-күйдің уақтылы мониторингтік есептерінің, сақтандыру объектісінің қаржылық жай-күйінің нашарлауы туралы ақпараттың болмауы, тәуекелдер объектілерінің қызмет салаларында теріс үрдістер туралы ақпараттың болуы, сақтандыру жағдайының әлеуетін сипаттайтын өзге де нашарлататын жағдайлардың не факторлардың болуы. Талдау үшін ақпарат сақтанушының хаттар мен хабарламалар түріндегі жедел деректеріне, мамандандырылған компаниялардың ақпараттық-кредиттік есептерінің болуына, оның ақпараттық мазмұны мен толықтырылуына, Компанияның сақтандыру департаментінің және басқа да құрылымдық бөлімшелерінің зерттеу субъектісінің қаржы-шаруашылық қызметінің көрсеткіштері, қызмет нәтижелері, төлем тәртібі туралы ақпарат туралы қорытындыларына және қабылданған міндеттемелерді орындаудың ағымдағы мүмкіндігіне негізделуі мүмкін. Сақтандыру түріне қарай зерттеу субъектісі орналасқан елдің саяси тұрақтылығы мен әлеуметтік-экономикалық даму, төлем қабілеттілігі және өзге де тәуекелдер деңгейі туралы ақпарат, сондай-ақ өзге де маңызды факторлар, өлшемдер мен мән-жайлар қаралады.

14 Меншікті капитал

(а) Акционерлік капитал

мың теңге	Аудиттелмеген Қарапайым акциялар 2021 жылғы 30 маусым	Қарапайым акциялар 2020 ж.
Шығаруға рұқсат етілген (қарапайым акциялар)	**92,000**	**92,000**
Шығарылған және айналыстағы (қарапайым акциялар)	**91,440**	**91,340**
Акциялар саны	87,300	87,300
Атаулы құны, мың теңге	266	266
Акциялар саны	2,780	2,780
Атаулы құны, мың теңге	5,000	5,000
Акциялар саны	680	680
Атаулы құны, мың теңге	50,000	50,000
Акциялар саны	580	580
Атаулы құны, мың теңге	50,000	50,000
Акциялар саны	100	-
Атаулы құны, мың теңге	50,000	-
Шығарылды және толығымен төленді, мың теңге	**105,100,000**	**100,100,000**

(б) Капиталды басқару

Компания ҚРҰБ нормативтік актілерінде белгіленетін төлем қабілеттілігі маржасына қатысты Қазақстан Республикасының нормативтік талаптарының объектісі болып табылады.

Компания төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативін кемінде 1 ұстауға міндетті. Төлем қабілеттілігі маржасы нақты төлем қабілеттілігі маржасын төлем қабілеттілігінің ең төменгі қажетті маржасына бөлу арқылы айқындалады. Төлем қабілеттілігінің ең төменгі қажетті маржасы таза табыс етілген сыйлықақыларды, төленген талаптарды және шетелдік қайта сақтандырушыларға берілген сыйлықақыларды қамтитын бірнеше факторлардың негізінде есептеледі.

2021 жылғы 30 маусымдағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания төлем қабілеттілігі маржасының коэффициенттерін сақтады, олар:

	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусым мың теңге	2020 ж. мың теңге
Төлем қабілеттілігінің нақты маржасы	113,035,124	108,135,846
Төлем қабілеттілігі маржасының ең төменгі мөлшері	2,041,900	1,944,600
Төлем қабілеттілігі маржасы	**55.36**	**55.61**

(в) Дивидендтер

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Компания акционерлерінің Компания резервтерін бөлуге құқығы ХҚЕС-на сәйкес дайындалған Компанияның қаржылық есептілігінде көрсетілген бөлінбеген пайданың шамасымен, немесе, егер таза табысты бөлу Компанияның төлем қабілетсіздігіне немесе дәрменсіздігіне әкеп соқпаса, немесе егер Компанияның меншікті капиталының мөлшері бөлу нәтижесінде теріс болса, жинақталған залал жағдайында ағымдағы жылғы таза пайда сомасымен шектеледі. 2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша Компанияның жинақталған залалы 2,080,059 мың теңгені құрады, аудиттелмеген (2020 жылғы 31 желтоқсанда бөлінбеген пайда 2,497,438 мың теңгені құрады).

2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты айлық кезең ішінде 2,704,733 мың теңге немесе акция үшін 29,611.70 теңге мөлшерінде дивидендтер жарияланды және төленді (2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін: 2,355,586 мың теңге немесе акция үшін 25,954.01 теңге, аудиттелмеген).

(г) Болжанбаған тәуекелдер резерві

2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Компания 3,830,111 мың теңге мөлшерінде күтілмеген тәуекелдер резервін есептеді, бөлінбеген пайданың құрамында аудиттелмеген, өйткені «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің 2016 жылғы 26 желтоқсандағы № 304 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2019 жылғы 31 қаңтардағы № 12 қаулысына сәйкес Компания еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша резерв барлық күтілетін сақтандыру шығындарын жаба алмайтын сақтандыру өнімдері үшін резерв құруы тиіс. (2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай ішінде Компания 827,967 мың теңге мөлшеріндегі резервті таратқан, аудиттелмеген).

15 Қаржы құралдарының тәуекелдерін басқару

Тәуекелдерді басқару Компания қызметінің негізінде жатыр және Компанияның операциялық қызметінің елеулі элементі болып табылады. Нарықтық тәуекел, кредиттік тәуекел және өтімділік тәуекелі Компания өз қызметін жүзеге асыру процесінде кездесетін негізгі тәуекелдер болып табылады.

(а) Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат және рәсімдер

Компанияның тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаты Компания ұшырайтын тәуекелдерді айқындауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдер лимиттерін және тиісті бақылауларды белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін және олардың белгіленген лимиттерге сәйкестігін тұрақты бағалауға бағытталған. Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдер нарықтық жағдайдың, ұсынылатын өнімдер мен көрсетілетін қызметтердің және пайда болатын үздік практиканың өзгерістерін көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралады.

Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару жөніндегі бақылау жүйесінің тиісінше жұмыс істеуіне, негізгі тәуекелдерді басқаруға және тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаттар мен рәсімдерді мақұлдауға, сондай-ақ ірі мәмілелерді мақұлдауға жауапты болады.

Басқарма тәуекелдерді төмендету жөніндегі шаралардың мониторингі мен енгізілуіне жауапты болады, сондай-ақ Компанияның қызметін тәуекелдердің белгіленген шегінде жүзеге асыруын қадағалайды. Тәуекелдерді басқару департаменті басшысының міндетіне тәуекелдерді жалпы басқару және қолданыстағы заңнама талаптарының сақталуын бақылауды жүзеге асыру, сондай-ақ қаржылық және қаржылық емес тәуекелдер бойынша есептерді табу, бағалау, басқару және жасау бойынша жалпы қағидаттар мен әдістердің қолданылуын бақылауды жүзеге асыру кіреді.

Тәуекелдің сыртқы және ішкі факторлары ұйым шеңберінде анықталады және басқарылады. Тәуекел факторларының барлық тізбесін анықтауға және тәуекелдерді азайту жөніндегі ағымдағы рәсімдердің жеткіліктілік деңгейін айқындауға ерекше назар аударылады.

Кредиттік және нарықтық тәуекелдерді стандартты талдаудан басқа, Тәуекелдерді басқару департаменті жекелеген бағыттар бойынша сараптамалық баға алу мақсатында операциялық бөлімшелермен тұрақты кездесулер өткізу жолымен қаржылық және қаржылық емес тәуекелдерге мониторинг жүргізеді.

(б) Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел - бұл нарықтық бағалардың, мысалы, шетел валюталарының айырбастау бағамдарының, пайыз мөлшерлемелерінің және акцияларға бағалардың өзгеруі Компанияның пайдасына немесе ондағы қаржы құралдарының құнына теріс әсер етуі тәуекелі. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелден, пайыздық тәуекелден, кірістілік қисығы тәуекелінен, сондай-ақ басқа да нарықтық тәуекелдерден тұрады. Нарықтық тәуекел нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістердің және нарықтық бағалардың және валюталардың айырбас бағамдарының құбылмалылығы деңгейінің өзгерістерінің ықпалына ұшыраған пайыздық, валюталық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

Нарықтық тәуекелді басқарудың міндеті нарықтық тәуекелге ұшырау қабылданған тәуекел үшін алынатын кірістілікті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, қолайлы параметрлердің шегінен шықпауын басқару және бақылау болып табылады. Тәуекелдерді басқару департаменті нарықтық тәуекелді басқаруға жауапты болады. Компания жекелеген қаржы құралдары бойынша портфельдің шамасына қатысты ашық позиция бойынша лимиттерді, пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру мерзімдерін, валюталық позицияны, ысыраптар лимиттерін белгілеу және олардың сақталуына тұрақты мониторинг жүргізу жолымен нарықтық тәуекелді басқарады.

Нарықтық тәуекелдің компоненті болып табылатын пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелін басқару пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруін үзуді бақылау арқылы Компанияның таза пайыздық маржасының сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруінің әртүрлі стандартты және стандартты емес сценарийлеріне сезімталдығын мониторингілеу рәсімімен толықтырылады.

(i) ***Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі***

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі - бұл нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі салдарынан әділ құнның немесе қаржы құралы бойынша ақша қаражатының болашақ ағынының өзгеру тәуекелі. Компания нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің басым ауытқуларының оның қаржылық жағдайына және ақша қаражатының ағынына әсеріне ұшырайды. Мұндай ауытқулар пайыздық маржа деңгейін ұлғайтуы мүмкін, алайда оны төмендетуі не пайыздық мөлшерлемелер күтпеген жерден өзгерген жағдайда шығындардың туындауына әкеп соғуы мүмкін.

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі белгілі бір өтеу мерзімі бар қолда бар немесе болжанатын активтер осындай өтеу мерзімі бар қолда бар немесе болжанатын міндеттемелердің шамасы бойынша көп немесе аз болған жағдайларда туындайды.

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі негізінен сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру мониторингі арқылы басқарылады. Баланстық құны 750,009 мың теңге (2020 жылғы 31 желтоқсан: 727,495 мың теңге) пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын , баланстық құны 3,927,785 мың теңге (2020 жылғы 31 желтоқсан: 3,861,769 мың теңге) өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар үшін сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімі 2 айдан 6 айға дейінгі кезеңде болады (2020 жылғы 31 желтоқсан: 2 айдан 6 айға дейін) (аудиттелмеген).

Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын және пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың әділ құнының өзгеруі нәтижесінде Компанияның бір жылдағы таза пайдасының және меншікті капиталының сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруіне сезімталдығын талдау (2021 жылғы 30 маусымдағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы позициялар және 100 базистік тармақ кірістілік қисықтарының қатар төмендеуінің немесе өсуінің оңайлатылған сценарийі негізінде жасалған) мынадай түрде берілген:

	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусым		2020 жылғы 31 желтоқсан	
	Пайда	Меншікті капитал	Пайда	Меншікті капитал
100 базистік пунктті ұлғайту жағына қарай қатарлас жылжу	(81,242)	(811,099)	(113,171)	(493,632)
100 базистік пунктті азайту жағына қарай қатарлас жылжу	73,858	858,141	117,086	521,654

(ii) ***Валюталық тәуекел***

Компанияда бірнеше шетелдік валюталарда көрсетілген активтер мен міндеттемелер бар. Валюталық тәуекел - бұл валюталардың айырбастау бағамдарының өзгеруі салдарынан әділ құнның немесе қаржы құралы бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарының өзгеру тәуекелі.

2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша валюталар бөлінісіндегі қаржылық активтер мен міндеттемелердің құрылымы мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

Аудиттелмеген мың теңге	Теңге	АҚШ доллары	Рубль	Басқалар	Барлығы
Активтер					
Ақша қаражаты және олардың баламалары	9,566,321	415,091	616,208	407	10,598,027
Банктердегі депозиттер	43,461,002	11,238,548	6,988,466	-	61,688,016
Инвестициялық бағалы қағаздар:					
- өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша	34,256,089	-	-	328,360	34,584,449
- пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша	750,009	-	-	-	750,009
- амортизацияланған құн бойынша	10,790,827	9,080,783	-	-	19,871,610
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	2,293,885	-	37,459	-	2,331,344
Активтердің барлығы	**101,118,133**	**20,734,422**	**7,642,133**	**328,767**	**129,823,455**
Міндеттемелер					
Сақтандыру шарттары бойынша резервтер	(14,784,941)	(324,267)	(902,137)	(8,707)	(16,020,052)
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	(18,636)	-	(1,253)	(3,966)	(23,855)
«Самұрық Қазына» АҚ-нан алынған қарыз	(80,708)	-	-	-	(80,708)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	(14,678)	-	-	-	(14,678)
Міндеттемелердің барлығы	**(14,898,963)**	**(324,267)**	**(903,390)**	**(12,673)**	**(16,139,293)**
2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша таза позиция	**86,219,170**	**20,410,155**	**6,738,743**	**316,094**	**113,684,162**

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюталар бөлінісіндегі қаржы активтері мен міндеттемелерінің құрылымы мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

мың теңге	Теңге	АҚШ доллары	Рубль	Басқалар	Барлығы
Активтер					
Ақша қаражаты және олардың баламалары	9,226,493	733	551,702	394	9,779,322
Банктердегі депозиттер	45,885,629	11,327,758	6,704,454	-	63,917,841
Инвестициялық бағалы қағаздар:					
- өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша	19,585,852	-	-	343,057	19,928,909
- пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша	727,495	-	-	-	727,495
- амортизацияланған құн бойынша	16,606,324	8,970,199	-	-	25,576,523
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	1,784,004	1,658	33,215	-	1,818,877
Активтердің барлығы	**93,815,797**	**20,300,348**	**7,289,371**	**343,451**	**121,748,967**
Міндеттемелер					
Сақтандыру шарттары бойынша резервтер	(10,751,147)	(862,584)	(1,386,428)	-	(13,000,159)
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	(24,719)	-	(1,204)	(1,606)	(27,529)
«Самұрық-Қазына» АҚ-нан алынған қарыз	(71,876)	-	-	-	(71,876)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	(90,043)	(3,448)	(1,126)	-	(94,617)
Міндеттемелердің барлығы	**(10,937,785)**	**(866,032)**	**(1,388,758)**	**(1,606)**	**(13,194,181)**
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша таза позиция	**82,878,012**	**19,434,316**	**5,900,613**	**341,845**	**108,554,786**

Қазақстан теңгесі бағамының төмендегі кестеде көрсетілгендей, 2021 жылғы 30 маусымдағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша келесі валюталарға қатысты төмендеуі меншікті капиталдың және пайданың немесе залалдың одан әрі сипатталған ұлғаюын (азаюын) туғызар еді. Бұл талдау Компанияның көзқарасы бойынша есепті кезеңнің аяғындағы жағдай бойынша негізгі мүмкін болатын валюта бағамдарының өзгерістеріне негізделген. Талдау барлық басқа айнымалылар, әсіресе пайыздық мөлшерлемелер өзгеріссіз қалады дегенді білдіреді.

мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусым	2020 ж.
АҚШ доллары бағамының 10% өсуі	1,632,81	1,554,74
Рубль бағамының 10% өсуі	539,09	472,04
Өзге валюта бағамының 10% өсуі	25,28	27,34

2021 жылғы 30 маусымдағы және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұрын аударылған валюталарға қатысты қазақстандық теңге бағамының өсуі сома бойынша тең, бірақ қалған барлық ауыспалылар өзгеріссіз қалған жағдайда белгісі бойынша кері әсерге ие болар еді.

16 Шартты міндеттемелер

(а) Сот талқылауы

Нарықта өзінің әдеттегі қызметін жүзеге асыру процесінде Компания заңдық талаптардың әртүрлі түрлерімен бетпе-бет келеді. Компания басшылығы Компанияның сот талқылаулары нәтижесінде туындайтын міндеттемелерінің түпкілікті шамасы (мұндай болған жағдайда) болашақта Компания қызметінің нәтижелерінің қаржылық жағдайларына елеулі теріс әсер етпейді деп пайымдайды.

(б) Шартты салық міндеттемелері

Қазақстанның салық жүйесі салыстырмалы түрде жаңаша бола отырып, заңнамалық нормалардың, ресми түсініктемелер мен сот шешімдерінің жиі өзгерістерімен сипатталады, көбінесе анық айтылмаған және қарама-қайшы келеді, бұл ХҚЕС-на сәйкес кірістерді, шығыстарды және қаржылық ақпараттың басқа да баптарын есепке алу тәртібіне қатысты пікірлерді қоса алғанда, әртүрлі салық органдарының оларды біркелкі түсіндіруіне жол береді. Салықтарды есептеудің дұрыстығына қатысты тексерулер мен тергеулермен ірі айыппұлдар салуға және пайыздар алуға құқығы бар әртүрлі деңгейдегі реттеуші органдар айналысады. Есепті кезеңде салықтарды есептеудің дұрыстығы келесі күнтізбелік бес жыл ішінде тексерілуі мүмкін, алайда белгілі бір жағдайларда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін.

Бұл жағдайлар Қазақстандағы салық тәуекелдерінің басқа елдерге қарағанда жоғары болуына әкелуі мүмкін. Компания басшылығы қолданылатын салық заңнамасын, нормативтік талаптарды және сот шешімдерін өз түсінігіне сүйене отырып, салық міндеттемелері толық көлемде көрсетілген деп есептейді. Дегенмен, осы ережелерді тиісті органдардың түсіндіруі өзгеше болуы мүмкін және егер олар өз ұстанымының заңдылығын дәлелдей алатын болса, бұл осы қаржылық ақпаратқа айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

17 Қаржылық активтер мен міндеттемелер: әділ құн

Әділ құнды бағалау активті сату кезінде алынатын немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операция жағдайында міндеттемені беру кезінде төленетін бағаны айқындауға бағытталған. Дегенмен, қолданыстағы белгісіздіктер мен бағалаудың субъективтілігі себебінен әділ құн активтерді дереу өткізу немесе міндеттемелерді орындау жасалуы мүмкін құн ретінде қарастырылмауы тиіс.

Белсенді нарықтарда бағаланатын қаржылық активтер мен міндеттемелердің әділ құны нарықтық баға белгілеулерге немесе дилерлер бағасының баға белгілеулеріне негізделген. Барлық басқа қаржы құралдары үшін Компания бағалау әдістерін пайдалана отырып, әділ құнды айқындайды.

Бағалау әдістерінің мақсаты активті сату немесе нарыққа қатысушылар арасында бағалау күніне міндеттемелерді беру бойынша ұйымдастырылған нарықта жүзеге асырылатын операция жүргізілетін бағаны көрсететін әділ құнды бағалау тәсіліне қол жеткізу болып табылады.

Бағалау әдістері ағымдағы сәтке келтірілген таза құнды бағалау және ақша қаражаты ағындарын дисконттау модельдерін, оларға қатысты нарықтық баға белгілеулері белгілі ұқсас құралдармен салыстыруды және басқа да бағалау модельдерін қамтиды. Бағалау үшін пайдаланылатын пайымдаулар мен деректер тәуекелсіз және базалық пайыздық мөлшерлемелерді, кредиттік спрэдтерді және дисконттау мөлшерлемелерін бағалау үшін пайдаланылатын өзге де түзетулерді, акциялар мен облигацияларды баға белгілеуді, валюталық бағамдарды, қор индекстерін, сондай-ақ бағалардың күтілетін ауытқуын және оларды салыстыруды қамтиды. Бағалау әдістері нарықтың тәуелсіз қатысушылары айқындайтын есепті күнгі жағдай бойынша қаржы құралының құнын көрсететін әділ құнды айқындауға бағытталған.

(а) Әділ құнды бағалау сатысы

Компания көрсетілген бағаларды қалыптастыру кезінде пайдаланылатын деректердің маңыздылығын ескеретін әділ құнды бағалаудың мынадай иерархиясын пайдалана отырып, әділ құнды бағалайды:

- 1-деңгей: Ұқсас қаржы құралдарына қатысты белсенді нарықтағы баға белгілеу (түзетілмеген).
- 2-деңгей: 1-деңгейге жататын баға белгілеуден ерекшеленетін, тікелей қол жетімді (яғни баға белгілеу) не жанама (яғни баға белгілеуден туындайтын деректер) деректер. Осы санат ұқсас құралдар үшін белсенді нарықтардағы нарықтық баға белгілеулерді, белсенді құралдар ретінде қарастырылмайтын нарықтардағы ұқсас құралдар үшін нарықтық баға белгілеулерді немесе бағалаудың өзге де әдістерін пайдалана отырып бағаланатын құралдарды қамтиды, олардың барлық пайдаланылатын деректері тікелей немесе жанама түрде бақыланатын бастапқы деректерге негізделеді.
- 3-деңгей: қол жетімді емес деректер. Бұл санат байқалатын нарықтық деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдарды қамтиды, бірақ мұндай бақыланбайтын деректер құралдың бағалануына елеулі әсер етеді. Осы санат ұқсас құралдар үшін баға белгілеу негізінде бағаланатын, оларға қатысты елеулі бақыланбайтын түзетулерді немесе құралдар арасындағы айырмашылықты көрсету үшін пайымдауларды пайдалануды талап ететін құралдарды қамтиды.

Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусым мың теңге	**1-деңгей**	**2-деңгей**	**Әділ құн жиыны**	**Баланстық құнының жиыны**
АКТИВТЕР				
Ақша қаражаты және олардың баламалары	-	10,598,027	10,598,027	10,598,027
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	61,688,016	61,688,016	61,688,016
Инвестициялық бағалы қағаздар:				
- өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша	328,359	34,256,090	34,584,449	34,584,449
- пайда және залал арқылы әділ құн бойынша	-	750,009	750,009	750,009
- амортизацияланған құн бойынша	-	19,770,836	19,770,836	19,871,610
Сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	-	2,331,344	2,331,344	2,331,344
Міндеттемелер				
«Самұрық-Қазына» АҚ-нан алынған қарыз	-	80,708	80,708	80,708
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	-	23,855	23,855	23,855
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	14,678	14,678	14,678

2020 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	Әділ құн жиыны	Баланстық құнының жиыны
АКТИВТЕР				
Ақша қаражаты және олардың баламалары	-	9,779,322	9,779,322	9,779,322
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	63,917,841	63,917,841	63,917,841
Инвестициялық бағалы қағаздар:				
- өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша	343,057	19,585,852	19,928,909	19,928,909
- пайда және залал арқылы әділ құн бойынша	-	727,495	727,495	727,495
- амортизацияланған құн бойынша	-	25,380,711	25,380,711	25,576,523
Сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	-	1,818,877	1,818,877	1,818,877
Міндеттемелер				
«Самұрық-Қазына» АҚ-нан алынған қарыз	-	71,876	71,876	71,876
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	-	27,529	27,529	27,529
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	94,617	94,617	94,617

18 Байланысты тараптар арасындағы операциялар

(а) Бақылау қатынастары

Компанияның байланысты тараптары Компанияның акционерлері болып табылатын контрагенттерді; Директорлар Кеңесі мен Басқарма мүшелерін қамтиды.

Компанияның бас кәсіпорны «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ болып табылады. Компанияның түпкілікті акционері Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

(б) Аға басшы персоналмен жасалатын операциялар

2021 және 2020 жылдардың 30 маусымында аяқталған алты ай үшін жалпы және әкімшілік шығыстар құрамына енгізілген жалпы сыйақы сомалары:

мың теңге	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін	Аудиттелмеген 2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін
Директорлар Кеңесінің мүшелері	14,672	14,666
Басқарма мүшелері	102,258	56,792
	116,930	**71,458**

(в) Басқа да байланысты тараптардың қатысуымен жасалатын операциялар

Басқа да байланысты тараптар «Бәйтерек» тобына кірмейтін мемлекеттік компанияларды қамтиды.

2021 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша басқа да байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар:

Аудиттелмеген мың теңге	Сол топтың еншілес кәсіпорындары	Басқалар	Барлығы
Активтер			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	-	4	4
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	408,417	408,417
Инвестициялық бағалы қағаздар:			
- өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	-	14,813,179	14,813,179
- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын	-	15,019,625	15,019,625
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	218,128	59,072	277,200
Ағымдағы салық активі	-	170,572	170,572
Кейінге қалдырылған салық активтері	-	40,311	40,311
Өзге де активтер	-	173,872	173,872
Міндеттемелер			
Сақтандыру шарттары бойынша резервтер	491,103	2,614,964	3,106,067
«Самұрық-Қазына» АҚ-нан алынған қарыз	-	80,708	80,708
Өзге міндеттемелер	14,307	51,681	65,988

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар:

мың теңге	Сол топтың еншілес кәсіпорындары	Басқалар	Барлығы
Активтер			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	-	3	3
Банктердегі шоттар мен депозиттер	-	3,043,515	3,043,515
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	5,986,139	5,986,139
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	20,753,902	20,753,902
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	196,530	-	196,530
Ағымдағы салық активі	-	462,562	462,562
Кейінге қалдырылған салық активтері	-	40,311	40,311
Өзге активтер	-	183,832	183,832
Міндеттемелер			
Сақтандыру шарттары бойынша резервтер	454,309	249,948	704,257
«Самұрық-Қазына» АҚ-нан алынған қарыз	-	71,876	71,876
Өзге міндеттемелер	11,134	32,517	43,651

Бұдан әрі ұсынылған сомалар 2021 және 2020 жылдардың 30 маусымында аяқталған алты айдағы пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы аралық қысқартылған есепке енгізілді:

	Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін	**Аудиттелмеген 2021 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін**	**Аудиттелмеген 2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін**	**Аудиттелмеген 2020 жылғы 30 маусымда аяқталған алты ай үшін**
мың теңге	Сол топтың еншілес кәсіпорындары	Өзге де компаниялар мен мемлекеттік ұйымдар	Сол топтың еншілес кәсіпорындары	Өзге де компаниялар мен мемлекеттік ұйымдар
Пайда				
Есептелген сақтандыру сыйлықақылары, брутто	77,484	7,900	-	-
Еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар бойынша резервтегі өзгеріс, брутто	(36,793)	80,070	68,697	128,267
Сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі өзгеріс	-	(1,370,942)	-	-
Қаржылық кіріс	-	1,142,983	-	532,444
Қаржылық шығыс	-	(8,925)	-	(10,300)
Әкімшілік шығыстар	(85,315)	(14,841)	(66,801)	(20,239)
Табыс салығы бойынша шығыс	-	(647,787)	-	(403,600)